

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

6. OKTOBER 1955

A V I N N H O L D E T : NR.
KVINDEN MARIA - JORDBRUKSREFORMER I ITALIA - 36
KATOLSK KVINNEKONGRESS I KØBENHAVN - GAM-
MEL ROSENKRANSSANG - BLIKK PÅ TIDEN - LITTE-
RATUR - PETER SCHINDLER I OSLO - NEKROLOGER - 37
NOTISER - RIKHOLDIG UTENLANDSREPORTASJE.

N'ESTE NUMMER KOMMER 20. OKTOBER 1955

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 9. OKTOBER: 19. sønd. etter Pinse. Ep. Ef. 4, 23—28. Ev. Matt. 22, 1—14. Mandag: Oktavdagen for Theresia-festen. Tirsdag: Marias morsverdighet. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Edward, konge, bekj. Fredag: Kallistus I, pave, mart. Lørdag: Theresia, jomfru.

SØNDAG 16. OKTOBER: 20. sønd. etter Pinse. Ep. Ef. 5, 15—21. Ev. Joh. 4, 46—53. Mandag: Margrethe Marie Alacoque, jomfru. Tirsdag: Lukas, evangelist. Onsdag: Peter fra Alcantara, bekj. Torsdag: Johannes Cantius, bekj. Fredag: Hilarius, abbed. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 23. OKTOBER: 21. sønd. etter Pinse. Ep. Ef. 6, 10—17. Ev. Matt. 18, 23—35.

NAR OG HVOR ER DET MESSE?

«St. Olav» har i sommer begynt med en oversikt over kirker og kapeller med oppgave over messetiden i hele Norges land. Det er et prisverdig tiltak, ikke minst for de katolske som reiser meget.

Men jeg har lyst til å gjøre noen bemerkninger til oversikten. I St. Mikael's kapell på Moss oppgis det å være messe annenhver søndag. Hvordan kan man av dette finne ut hvilke søndager der er messe? Hvis der var messe den 1ste og 3dje søndag i måneden, vet man hvilke søndager er messe, men det ville jo bety å redusere søndagsmessens antall fra 27 til 24 i året. Hvis man oppgav at det er messe alle søndager etter pinse med like eller ulike tall, og det samme for andre kirketider, ville man heller ikke være i tvil. Nu utkommer «St. Olav» hver 14. dag. Ville det være for meget om man i hvert nr. fremover oppgav søndagsmessens for 1 måned fremover?

Det er fortalt meg at i Ålesund er der et provisorisk kapell med periodiske søndagsmesser. I oversikten forties dette.

Nu skal jeg selv i nær fremtid besøke Ålesund og skulle gjerne overvære messen der den søndag jeg må tilbringe i byen. Men all den stund messetiden der skal holdes hemmelig, får jeg ta sjansen. Antagelig kommer jeg nu dit en søndag der ikke er messe der. Jeg pleier som regel å være heldig sånn.

C. P. W.

C.P.W.s problem er manges problem, også de angjeldende presters. For Moss' vedkommende kan pastor A. Wysiecki, som har bosted i Fredrikstad, imidlertid nå oppgi faste data i god tid. Vi henviser til den hosstående liste. — For Ålesunds vedkommende opplyser pater R. Hallauer, som er sogneprest i Molde og besøker Ålesund rent periodisk, at faste data på lengre sikt av forskjellige grunner ennå ikke kan oppstilles. Nærmeste datum er 9. oktober (klokkeslett ikke oppgitt) og holdes i Borgundveien 229, tlf 73 17.

Red.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høy-messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Dyreveien, Rygge	9. okt. 23. okt.	12.30 12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallwards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	51'6
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

FYRINGSOLJE

brukes av

- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke.
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet.
- St. Pauls Kirke
- Moderhuset
- Florida Sykehus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- S. Elisabeth Inst., Hammerfest
- St. Theresia kirke, Hønefoss.
- St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

KLAVER

Inger Falkenberg gir undervisning til voksne og barn i Akersveien 5. Tlf. 46 64 24 fra kl. 16.30 til 17.

N. K. K. F.

Sta. Birgittadagen
8. oktober kl. 8
i St. Olavs kirke.

Messe og felleskommunion for alle våre medlemmer. — Messen frembæres for kvinnenes samarbeide i Norden. Styret.

Hva er underforsikring?

Hvis forsikringssummen er lavere enn av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem

Gulli & Rokk

Assuranse

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00

OSLO

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonsør: Innen torsdag før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

Kvinden Maria

I løbet af det sidste hundreår har Kirken søgt at lodde dybderne i sin viden om Marias særlige opgave i Guds plan for verdens forløsning. Vi ved, at hensigten har været ikke kun at skrive hendes jordiske og himmelske biografi, men at læren om det ene menneske, Maria, jomfruen, Gudsmoderen, skal sige noget centralt og afgørende om os selv: om forholdet mellem Gud og mennesket, om synd og nåde, om fortabelse og frelse, om vort medarbejderskab på verdens forløsning og fuldendelse, om det jordiske livs værdi og det himmelske livs lykke. Det lys, som fra Guds åbenbaring rammer Marias skikkelse, væl-der videre ud og gennemskinner vor oplevelse af de mest betydningsfulde kristne mysterier.

*

Gud skabte mennesket i sit billede. I Guds billede skabte han det som mand og kvinde. Verden blev til, fordi Gud elskede. Først var alt som en tanke hos Gud, men han lod sin grænseløse kærlighed strømme over og gjorde af tanken en virkelighed, et univers. Hver enkelt levende og livløs skabning havde været som en tanke hos Gud, havde sin bestemmelse og sin særegne plads i det store mønster. Han skabte to mennesker, manden først og dernæst kvinden, og gav dem fælles egenskaber og forskellige egenskaber. De skulle tjene Gud ved deres samvirke, de skulle virkeliggøre deres bestemmelse ved at være tro mod det, der var deres eget som mand og som kvinde. De måtte vide, hvem og hvad de var, de måtte vide, hvad Gud mente med at danne dem som mand og kvinde.

Enhver katolik kan svare, at Gud ønsker at forme os alle, mand såvel som kvinde til lighed med Jesus Kristus, Gudmennesket. Han er det ene, ophøjede mønster for al menneskelig fuldendelse. Når vi taler om at efterligne helgenernes eksempel, vender vi ikke blikket bort fra Kristus, men vi ser i helgenen en virkeliggørelse af Kristus-ligheden. Vi behøver den inspiration, helgenernes eksempel og forbøn kan give os. Vankelmødige og ængstelige som vi er, må vi drages fremefter af de stjerner, der lyser mod os med et genskær af Kristus, den hellige og uopnåelige.

Vi henter tillid og styrke fra vor forbindelse med hele den store helgenskare, men oftest og i eminent grad fra vort barneforhold til alle helgens dronning, Guds moder Maria. Hos hende ser vi, hvad Gud formår med et menneske. I hende er de menneskelige muligheders kim blevet modnet og udfoldet. Hun er det kristne ideal for både mand og kvinde.

Er der da mening i at fremhæve, hvad Maria betyder som forbillede for den kristne kvinde? Ja, der er god mening i det, fordi flere af de mest fremtrædende egenskaber hos Maria som medarbejder på vor forløsning netop er specielt kvindelige egenskaber.

Det er ikke uden værdi at sammenligne Marias udvælgelse og kaldelse med Guds valg og kaldelse af de mænd, han under det gamle og det nye testamente brugte som sine redskaber. I de fleste tilfælde må Gud *forhandle* med de mænd, han ønsker at tage i sin tjeneste. De vover at stille betingelser, og de vil se tegn fra Himlen, før de siger ja. Gang på gang må han tvinge dem frem til handling. Tænk på Moses, som Gud kårer til at være israeliternes befrier, men som trods tydelige mirakuløse hændelser bliver ved at være ængstelig og uvillig. Herre, send dog enhver anden end mig! klynker han. Eller tænk på den gamle Zakarias, som modtager et himmelsk budskab om Johannes Døberens fødsel og rammes af stumhed, fordi han ikke vil tro. Tænk endelig på Vor Herres egne apostle med deres såre menneskelige skepsis. I lidet troende! siger Kristus til dem mere end een gang.

Da Gud med sin engel kalder på Maria, bliver han ikke mødt af tvivl og tøven. Maria ved med det samme, at hun skal akceptere og spørger kun, hvordan Gud vil udvirke, at hun bliver moder til den «allerhøjstes Søn». Da englen har erklæret, at Gud på underfuld vis vil gøre hende til mor uden at røre hendes jomfruelighed, svarer hun ubetinget ja. «Lad det ske, som du vil.» Fiat mihi. Dette *fiat* er et løsenord, der åbner vej til hendes hemmelighed.

Selvfølgelig er Maria vel forberedt til at kunne tage imod sin kaldelse. Hun skal ikke først overvinde den træghed, vi andre lider under. Hun er frigjort fra al synd, hendes ja er et i forvejen udkåret og nådefyldt menneskes ja. Men det er en kvinde, som på karakteristisk *kvindelig* måde overvinder alle tvivl og tillidsfuldt akcepterer.

Gertrud von le Fort bemærker i sin bog «Die ewige Frau», at mennesket jo ikke har andet at tilbyde Gud end den ubetingede hengivenhed. «Den evne til passivt at tage imod, som er særegen for kvinden og af de hedenske tænkere blev betragtet som noget rent negativt, viser sig i den kristne nådeorden at være det positive og afgørende.» Blot et andet eksempel på, hvordan Gud vender op og ned på vore begreber.

I den skæbnetime, da Gud vil formæle sig med menneskeheden, har Maria heller ikke andet at byde sin brudgom end den betingelsesløse selvhengivelse. Hun siger ja til sit moderskab og dermed til alle dets følger ud i en fremtid, hun ikke kender. Hvad enten hun i dette første dramatiske øjeblik ved Guds hjælp forstod sit kalds storhed og dets konsekvenser, eller hun lod sig føre i absolut blind tro, viser hendes senere holdning, at hun agtede at gå ind under den guddommelige plan med hende og følge den gennem kval og glæde. «Se jeg er Herrens tjenerinde, det ske mig som du vil.»

Det var vigtigere, at hun åndelig tog imod Gud, end at hun fysisk blev moder til Gudmennesket. Hun var andet og mere end en kanal, hvorigennem Gud trådte ind i den skabte verden. Hun var et repræsentativt medlem af en menneskehed, Gud ønskede at møde som brudgom møder brud. Hun løftes så højt

som en skabning kan løftes og bliver «den velsignede blandt kvinder», den nye Eva, som er den forløste menneskeheds moder.

Marias moderskab er den sublime udfoldelse af en mulighed, kun kvinden ejer. Hvadenten en kvinde er mor og har sine egne børn, eller hun lever sit liv barnløst eller ugift, er hun kaldet til at tjene Gud ved det moderskab, der består i omsorg for andre. Man er ikke moder blot fordi man føder børn, for moderskab er mere end en biologisk proces. Det omfatter omsorgen for det levende, for den nye generation og for medmennesket i det hele taget. Igennem denne omsorg, der forudsætter den daglige hengivelse indtil selvudslættelse, får moderskabet sin vækst og udfoldelse. Maria fødte kun eet barn og forblev jomfru, men hun er dog moderen fremfor nogen. Hendes omsorg er efter Guds ønske blevet universel og omfatter alle, som er kaldet til det nye liv i Gud. Hendes naturlige, kvindelige forudsætninger for moderskab er ved Guds nåde og den himmelske oppløftelse blevet usigeligt ædle.

Kunsten fremstiller helst Maria som Madonna med barnet på armen, men den viser os også Maria som mater dolorosa, den smertefyldte, som stod ved korssets rod, dengang det var Langfredag. Hendes moderskab gennemgik jo sin lutring på vejen fra Bethlehem til Golgatha, og den Gud, der kaldte hende de troendes moder, var en korsfæstet Gud. «Søn, se din moder» — «Moder, se din søn».

Sådan er kvindens skjæbne. Hun oplever at blive båret oppe over al tyngde, mens verden smiler til hende, men før eller siden sænker byrderne sig over hendes skuldre, og lægger mørket sig over den vej, hun må gå. Da er lidelsen kommet: skuffelserne, ensomheden, utaknemmeligheden. Det er moderens erfaring, det er hustruens erfaring, det er den ugifte kvindes erfaring. Det er lettere for manden at flygte fra virkeligheden end det er for kvinden. Han har sine opgaver, som holder ham fast og får ham til at glemme. Men kvindens nærmeste opgave er omsorgen for det levende — barnet, manden, medmennesket. Selve hendes følsomhed overfor de andre, fører med sig, at hun er sårbar. Hendes glæde over at være livet så nær kan rinde som en jubel gennem hendes sind, men når hendes omsorg forfejler sit sigte eller bliver afvist, gør det ondt i hendes naturs fineste strenge.

Gudsmoders timer under korset var smertefulde, fordi hun delte sin søns medynk med en menneskehed, hun selv tilhørte. «Han kom til sine egne, og hans egne tog ikke imod ham.» Kærligheden var blevet afvist, kærligheden der vil give uden at kræve. Den er langmodig, den er velvillig. Kærligheden bærer ikke nag, kærligheden praler ikke, og den sårer ikke. Den søger ikke sit eget, den tåler alt, den tror alt, den håber alt.

Og her møder vi troskaben. Hos Maria, der i litaniet hyldes som den trofaste, begynder jo alt med et ja og fuldføres alt i kraft af hendes vedholdenhed på det oprindelige ja. Den kristne kvinde har sagt sit ja til Gud og må dagligt bekræfte det i sit Fader-vor — din vilje ske — og holde fast ved det, når der kræves heroisme af hende. Marias hellighed medførte ikke, at hun her på jorden kunne se Gud an-

sigt til ansigt og nå til fuld erkendelse. Vi læser netop i evangeliet, at der var ting, hun ikke begreb, men «hans moder bevarede alle disse ord i sit hjerte». Også den kvinde, der havde båret Gud i sit skød, havde næret og værnet og klædt det lille barn, som var den evige Gud selv, og havde været med ham under hans opvækst — også hun måtte tro på ham og på de mysterier, han meddelte menneskene. Hun kendte troen som en prøvelse, fordi hun med hele sin sjæls hellighed længtes efter den endelige for- ening med Gud.

Troen er, hvad dens menneskelige funktion angår, i slægt med intuitionen, evnen til at se løsningen uden at skulle gå en lang, besværlig vej fra tanke til tanke. Denne evne skulle almindeligvis være mere udviklet hos kvinden end hos manden. Troen kommer kun, hvor der er tillid og ubetingethed i hengivelsen, netop den tillid og ubetingethed, som Maria, kvinden, er det fornemste eksempel på. Troen kan kun komme, hvor der er åbenhed overfor det ufattelige og underfulde. Med troen kommer trygheden, som gør det svage menneske til en modig kristen. Og det var jo mod at kunne nærme sig Golgatha og blive stående der sammen med den eneste modige apostel, mens det forfærdelige fuldendtes. Evangeliet fortæller kun, at Maria var der, og det siger *ikke*, at hun brød sammen under sin sorg. Selv i de timer, da alt kunne tydes som et nederlag, var kvinden Maria i stand til at se et andet perspektiv.

*

Hvor meget vi end siger om Maria og om hende som kvindens forbillede, må vi altid vende tilbage til det afgørende: kærligheden. Menneskets adelskab beror ikke kun på, at det er Guds skabning, ej heller på, at det er frelst fra synden, men på dets kaldelse til at få del i den treenige Guds liv. I den kærlighed, hvormed Faderen og Sønnen og Helligånden elsker hverandre, er der offer, er der selvhengivelse. Når den guddommelige kærlighed skal virke blandt mennesker, er det nødvendigt at komme den imøde med viljen til at ofre og hengive sig. Theodor Haecker skriver et sted, at Gud ønskede at skabe mennesker, der ikke alene kunne elskes men kunne *elske*. «Kvinden er følgelig den mest fuldkomne skabning, fordi det er hendes natur at elske og at ofre.» Man har ikke lyst til at modsige ham. Men da er kvindens opgave givet. Hendes særlige anlæg bestemmer, hvordan hun skal tjene Gud og Guds verden. Hendes egen holdning overfor Gud afgør, om de samme anlæg ved nåden skal blive fyldt med overnaturlig styrke. Hun må som Maria sige sit *Fiat mihi* — lad din vilje ske med mig — før hun med hjerte og mund kan bede *magnificat*: Min sjæl højlover Herren.

Gunnar Martin Nielsen.

Pater Lutz takker

Til alle dem som på forskellige måter var så vennelig å huske meg på min 80-års dag, sender jeg herved min dype takk og varmeste hilsener. Helst ville jeg jo ha takket hver enkelt personlig, men jeg makter det dessverre ikke.

P.t. Vor Frue Hospital, Oslo.

A. J. Lutz, O.P.

Jordbruksreformer i Italia

Vidsynt politikk gir gode resultater

Fra «The Tablet»s Roma-korrespondent.

Roma har nå vendt tilbake til det normale dagliglivet igjen etter de lange sommerferier, og regjeringens medlemmer sitter på sine plasser og forsøker å løse de mange problemer som oppstår når Parlamentet er kommet sammen igjen. Lønnsspørsmålet for lærere og andre statsfunksjonærer later til å være bragt i orden, og overenskomster er sluttet med de forskjellige handelsorganisasjoner. Men et langt viktigere problem gjenstår for debatt i Parlamentet, det er lovforslaget om regulering av jordbrukskontrakter. Dette fikk stor innflytelse på politiske begivenheter i Italia i første del av dette året, og det kan komme til å bli en prøvesten for stabiliteten av det nåværende Segni-kabinett.

Lovforslaget slik det nå foreligger modifisert av statsministeren, professor Segni, er ment å avgjøre en gang for alle og på nasjonalt grunnlag, et spørsmål som har opprørt Italias landbefolkning gjennom mange generasjoner. Den nye lov foreslår at alle forpakterkontrakter blir inngått for en minimumsperiode av 15 år, mens kontrakter som inngår på grunnlag av en fast årlig leie skal være for minst 18 år. Videre at den utøvende dyrker av forpaktet jord skal få minimum 53 % av avkastningen. Det tidligere Scelba-forslag gikk ut på perioder på henholdsvis 9 og 12 år for disse kontrakter. Allerede inngåtte kontrakter vil automatisk bli forlenget av den

Kardinal de Jong død

For to uker siden døde erkebiskopen av Utrecht, kardinal de Jong, tre dager før han ville ha fylt 70 år. I de siste par år hadde han stadig vært syk, men alt i 1945 begynte helbredden å svikte, og i 1951 ble han rammet av et slagtilfelle.

Helt siden 1936 førte han i egenskap av erkebiskop av Utrecht en uforsonlig kamp mot nasjonalsosialismen, og han vil bli stående som en av Nederlands største kirkefyrster. Dronning Wilhelmina betegnet ham som en nasjonalhelt, og betraktet ham under den tyske okkupasjonen som personifiseringen av motstanden i Nederland.

Kardinal de Jongs bisettelse ble et gripende vitnesbyrd om den nederlandske katolske befolknings kjærlighet, og om den sympati som Den katolske kirke i de senere år er blitt gjenstand for i Nederland. Til tross for at regnet strømmet ned på begravelsesdagen, sto tusener langs med ruten hvor sørgetoget gikk, fra Utrechtkatedralen til St. Barbarakirkegården. Klokkeklangen fra de protestantiske kirker blandet seg med klangen fra alle de katolske kirkene i byen. Blant dem som tok del i sørgehøytideligheten var erkebiskopen av Köln, kardinal Frings, erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin, den pavelige internuntius i Holland, monsignore Giobbe, pavens sakristan, mgr. van Lierde, og om lag tyve biskoper. Fremtredende medlemmer av regjeringen og parlamentet fulgte også den avdøde kardinal til graven, og dronning Juliane og prins Bernhard hadde sendt personlige stedfortredere. Enheter for de nederlandske stridskrefter var også representert.

nye lov, med 6 år for forpaktning og 8 år for fast årlig leie.

Den nåværende italienske regjering, som er nødt til å handle raskt på grunn av den alltid nærværende arbeidsløshetsbyrde, skyr ingen anstrengelser når det gjelder å utvide den italienske industri, men samtidig ofrer den mange tanker på landets jordbruksproblemer, da jordbruket fremdeles utgjør hovedkilden i nasjonalinntekten. Den radikale jordbruksreformen er i full gang i flere store distrikter, og det går sjelden en dag uten at tidligere jordløse bønder blir eiere av det området de dyrker. Reformen er ingen halv forholdsregel, for den gir den tidligere jordløse bonde ikke bare jord å dyrke, men også et moderne hjem, redskap og maskiner, og til og med den nødvendige besetning. I tillegg til dette, blir de nye besittere gruppert rundt landsby-sentrer, hvor det finnes skole, kirke, posthus og samvirkelag, og hvor det er sørget for kommunikasjon med hundrevis-kilometer nye veier.

Midlertid er den italienske regjeringens interesse ikke begrenset til reformen, hvor stor og betydningsfull den enn er, men en omfattende hjelp gis til bønder for å sette dem i stand til å forbedre besetningene og øke produksjonene. Dette er den såkalte «Fanfani-plan», som ikke har noe til felles med en understøttelses- eller hjelpeaksjon, men i virkeligheten er et meget sunt økonomisk foretagende. Ikke mindre enn 97 billioner italiensk lire (11 000 millioner kroner), er blitt investert allerede siden planen begynte å virke i 1952. 58 103 bønder har fått lån for kortere perioder til bare 3 % rente, 37 130 av disse bøndene er blitt tilstått lån som beløper seg til 75 % av kapitalforbruket, for at de skal kunne anskaffe moderne landbruksmaskiner. Disse lån skal betales tilbake i avdrag i løpet av 5 år. 3 374 nye private vanningsanlegg er alt i gang som et resultat av Fanfani-planen. Lån som er innvilget til dette formål, er betalbare over en periode av 6 år, mens 15 999 bønder er blitt satt i stand til å bygge nye hus for lån betalbare i løpet av 12 år.

Tørke og uregelmessig nedbør har i århundrer vært et meget alvorlig problem mange steder i Italia, og regjeringen har ikke unnlatt å gripe inn i dette spørsmålet også. Siden 1951 er ikke mindre enn 115 kunstige sjøer blitt anlagt for offentlige midler i høytliggende distrikter, og over 40 millioner km² ubrukkelig eller meget dårlig jord er gjort fruktbar ved hjelp av kunstig regn. Her igjen dreier det seg ikke om understøttelse, men sunn investering, da takseringsverdien av disse områdene er blitt betraktelig forhøyet.

Resultatene av denne vidsynte landbrukspolitikk kommer til syne ikke bare i form av de imponerende utlegg og lån, eller endog i de nye og fornyede hus og redskaper, men også i en jevnt stigende landbruksproduksjon. Stigningen varierer fra 10 til 35 % sammenlignet med 4-års perioden 1948—1951, og enda er det ikke da tatt hensyn til året 1953, som var et helt enestående år med rekordproduksjon i praktisk talt alle deler av landet. Inneværende år tegner også godt, og det ventes en særdeles rik innhøstning av alle kornslag, som et resultat av en omfattende plan for distribusjon og anvendelse av første klassers såkorn.

Katolsk Kvinnekongress i København

Verdensunionen for katolske kvinneforbund avholdt i dagene 27.—29. august i år en kongress i København. Denne kongress var i første rekke tenkt som en samling av Skandinavias og Finnlands katolske kvinner, men foruten dem var 8 land representert, nemlig ved delegerte fra Frankrike, Tyskland, England, Skottland, Irland, Holland, Italia og Spania. Dette viser den store interesse kongressen ble omfattet med.

Kongressen sto under beskyttelse av biskopene av København, Oslo og Stockholm, som alle var til stede, likeså bæret biskopen av Finnland kongressen med sitt nærvær.

Hovedemnet for foredrag og diskusjoner i disse studiedager var viet den katolske kvinnes personlighet, og i tre foredrag, «Personlighet i trosliv og indre liv», holdt av fru Konow Lund, Bergen, «Personlighet i familieliv», ved Hans Høyærverdighet biskop Suhr, og «Personlighet i kallsliv» fremført av pater Fens O.P., Stockholm, ble forsamlingen ført inn i den katolske kvinnes oppgaver, kall og privilegier*.

Unionens president, Mademoiselle du Rostu, sa i sin innledning ved kongressens åpning at det hun ønsket mest av alt, var at kongressen ville vise oss at Unionen ikke bare er en struktur, et teknisk apparat, men at den er et slags synlig bilde på det som rører seg i hver katolsk kvinne, og hun håpet at disse kongressdagene ville styrke bevisstheten i oss om at hver enkelt kvinne som er medlem av Unionen, har fått en spesiell oppgave å fylle, et kall som ikke andre enn nettopp hun kan utøve, slik at Unionen ikke er noe uten nettopp henne. Da den hellige Far ønsket at en samling skulle finne sted av alle kvinneforbund, var det fordi han forsto nødvendigheten av å samle verdens katolske kvinner, nettopp fordi de i kraft av sin samlede styrke kan utrette noe som ingen andre kan.

Det er altså slik at det er hver enkelt av oss som har en viktig rolle å spille. Hva vil så det si?

Biskop Suhr sa blant annet i sitt foredrag: «Vi her i Norden må akseptere det faktum at det er vi som begynner Kirken her, og all begynnelse er vanskelig. Den katolske Kirke har vært borte fra våre landsmenns bevissthet i lange århundrer, kvalt av miljøet, men vi, hver enkelt av oss, legger grunnen på nytt. Og her ligger så stikkordet til vår hovedrolle: å vise verden Kirkens høye idealer, vise hvordan hver enkelt kvinne kan utfolde sitt maksimum i hjemmet, i kirken, i landet. Men kanskje er et større ansvar lagt på oss isolerte katolikker i Norden enn på dem som lever i helt katolsk miljø. Vi må alltid ha for øye at vi er representanter for vår Kirke hver på vårt sted, enten det er hjemme, eller på kontor, eller i fabrikk eller butikk.»

Hver enkelt katolsk kvinne er altså i seg selv av stor betydning. Men i de internasjonale forhold er det som organisasjon at vi først og fremst kan utrette noe, fordi vi forenet utgjør en blokk som det ikke kan sees bort fra.

Det er kanskje naturlig at vi i Norden ofte tenker at siden vi er så få, er det ikke av så stor betydning hverken for oss selv eller andre å stå tilsluttet forbund og verdensunioner. Vi mener at det er i vårt daglige liv og i vårt menighetsarbeide at vi kan utrette noe som er av litt verdi. Og som nevnt, gikk kongressens idé nettopp ut

på å styrke kvinnes personlighet i familieliv og indre liv, i trosliv og kallsliv.

Men det er noe vi ikke må glemme: likesom hver enkelt katolikk er representant for Kirken på hvert sitt sted, slik er en katolsk verdensunion representant for Kirken blant alle verdslige organisasjoner. Den internasjonale Union for Katolske Kvinneforbund er den 4. største offisielle sammenslutning i verden. Som nr. 1 kommer den kommunistiske blokk med 68 millioner. Deretter følger den kristelige fagorganisasjon og den ikke-kristelige, og så den katolske kvinneunion med sine 36 millioner medlemmer. Unionen er representert i F.N. hvor den har rådgivende stemme i Unesco, Unicef og Fao. Dessuten håper den i nærmeste fremtid også å bli representert i Europarådet.

Hvis det ikke fantes en Union av katolske kvinner, hvor hvert enkeltmedlem tenkte og ville det samme, ville ikke den katolske tanke få innpass i samme grad ved de internasjonale forsamlingsbord. At Nordens katolikker er få, har i denne forbindelse ingen betydning, det er her landet som teller, det å kunne slå fast at bak den eller den appell eller protest eller avgjørelse står ved siden av verdens øvrige katolske kvinner også Nordens katolske kvinner samlet. Det er derfor faktisk en plikt for oss, i og med at vi er katolikker, å stå tilsluttet en slik union som har fått innpass der hvor de store avgjørelser tas for verdens mennesker, og som har midler og makt til å vise verden Kirkens syn på de forskjellige problemer. Det er nok med et par eksempler for å vise hvordan Unionen arbeider:

I 1947 sendte Unesco ut en bulletin om jordens overbefolkning og dermed følgende vanskeligheter med matforsyning. I denne forbindelse ble så spørsmålet om barnebegrensning brakt på bane, og det ble foreslått å utbre kjennskap til dette spørsmål blant befolkningen i underutviklede land. Unionen søkte da foretrede for rette vedkommende i Unesco, fremla sitt syn på spørsmålet om barnebegrensning, kunne dokumentere at så å si alle verdens lands katolske kvinner, 36 millioner, sto bak protesten, og forlangte at passusen om barnebegrensning skulle sløyfes. Senere bulletiner har ikke inneholdt mer om dette spørsmål, men Unionen er naturligvis klar over at dette ikke vil si det samme som at spørsmålet er bragt ut av verden for godt.

Et annet lite eksempel: Unesco hadde lenge vært klar over at det var et stort behov for litteratur av forskjellig slag for voksne afrikanere, og for to år siden gikk man i gang med trykning av passende bøker. Unionen forlangte da at også katolske bøker skulle komme med på listen. Dette ble tatt tilfølge, og to katolske bibliotekarer fikk beskjefte med arbeidet. Atter en gang var det lyktes å få den katolske tanke inn i et viktig opplysningsarbeide.

Kongressen i København ga deltagerne det rikeste åndelige utbytte. Den viste at Verdensunionen arbeider vidtskuende, intenst og dynamisk for Kirkens sak. Den viste at våre nasjonale katolske kvinneorganisasjoner er mange, kraftige og aktive, takket være at katolske kvinner forstår den bydende nødvendighet av å virke organisert og effektivt overalt hvor menneskelige interesser berøres, enten det er på det lokale, nasjonale eller internasjonale plan, slik at den kristne kvinnes personlighet alltid vil være levende i verden.

Dagny How.

* Pastor Gunnar Martin Nielsens foredrag «Kvinden Maria» står som åpningsartikkel i nærværende nummer av St. Olav.

Pater Theofil van den Hove in memoriam

Liturgi og Musik

En gammel rosenkrans-sang.

All bønn begynner med at mennesket blir stille, samler sine adsprede tanker, med anger fatter sin skyld og retter sitt sinn mot Gud, sier Romano Guardini i sin bok om rosenkransen, og han fortsetter: «Vi trenger et hellig stillhetens sted hvor Guds Ånd rører seg og hvor vi møter troens store skikkelser —

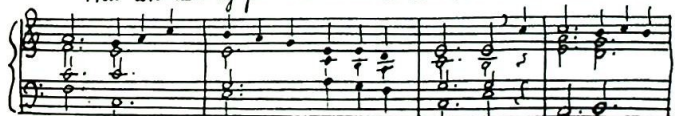
I rosenkransen finnes en skjult og stille, hellig verden som lukker seg omkring den som ber. Dette blir særlig tydelig når vi sammenligner den med en andaktsform som f. eks. 'Korsveien'. Her har vi skikkelsen av en vei. Vi følger Vår Frelser fra den ene 'stasjon' til den neste og har til sist følelsen av å ha nådd til målet.

Rosenkransen er ingen vei, men et sted, og den har ikke et mål, men en dybde. Å oppholde seg i den gjør oss vel.»

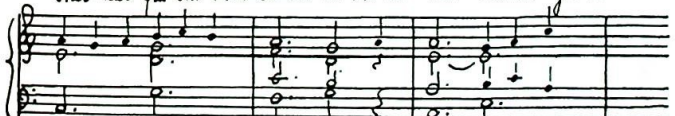
For å oppnå større ro, konsentrasjon og inderlighet når rosenkransen bes i fellesskap, er det skikk mange steder i utlandet å la et sangvers, avpasset etter de forskjellige mysterier, gå forut for hvert ledd. I tidens løp er det laget mange slike sanger, men verdien av dem, både teologisk og kunstnerisk, kan ikke alltid sies å være så høy som ønskelig. Imidlertid finnes det enkelte perler blant dem, og en slik gjengis her i dag for «St. Olav»s lesere. Det er en melodi fra Bretagne som har vært i bruk til rosenkransbønnen der i mange hundre år. Melodien er nok eldre enn rosenkransen selv, det viser de sterke likhetstrekk med den eldste gregorianske sang. I grunnen burde den gjengis uten moderne taktangivelse og uten harmonisering, men når jeg allikevel har utstyrt den med disse, så er det for å lette tilegnelsen. Man må bare huske på å ikke oppfatte takten så strengt som ellers —

Med an-dakt og pi-ete-tet oss be-ro-sen-krans-sen. Vår

Frel-ser fra sitt kors-rek-ker ar-me-ne mot oss. På jor-den har vi

drang-ler og sor-ger å bræ-ne. å, Je-sus, gi oss

mot, Du som led for oss al-le!

Fredag 2. september døde pater Theofil van den Hove i Brügge. Med hans død har Kirken her hjemme mistet en av sine mest ivrige og trofaste prester. Et lyst og godt menneske er gått bort, en sann gledens misjonær, nidkjær for sine nærmestes ve og vel, for sin trengende neste, for et helt samfunn av venner, nidkjær frem for alt for sin livs store kjærlighet: Kirken.

Pater Theofil van den Hove ble født i Zandbergen i Belgia 1. september 1912. Alt som ung gutt trådte han inn i Kongregasjonen av De hellige hjerter og mottok i 1938 prestevigselen. Etterat han som ung prest hadde virket noen år i sitt hjemland, ble han i 1947 kalt til Norge. Han kom til Trondheim og overtok der stillingen som rector ved St. Elisabeth-hospitalet. Sviktende helse tvang ham i 1954 å søke tilbake til sitt hjemland, men Norge beholdt plassen i hans hjerte.

Skjønt alle kjente og venner av pater van den Hove allerede lenge var forberedt på det uunngåelige, var det allikevel et hårdt slag da dødsbudskapet kom. Et ungt liv, rikt på arbeid, men også på sykdom og heltmodige lidelser, var så altfor tidlig avsluttet.

*

P. g. a. den pågående restaurasjon av St. Olavs kirke fant rekviemmessen sted i St. Elisabeth Hospitals kapell tirsdag aften 13. september. Hans Høyærværdighet biskop Rüth forrettet og holdt sørgetalen. Han fremhevet den avdøde prests beundringsverdige innsats for menigheten, hans utrettelige iver for Guds og Kirkens sak og hans barnlige lydighet som ordensmann. Det er sikkert at han har ofret en stor del av sin helse her i Norge. Vi alle skylder ham takk. Den beste takk vi kan yte ham er vår bønn for hans sjelehvile og at vi lever slik at han kan ha frukter av sitt arbeide for oss, sa biskopen.

Deltagelsen i rekviemmessen viste tydelig hvor kjent og avholdt pater Theofil van den Hove var blitt under sitt syvårige opphold her i landet. Kapellet var overfylt, og det ble for alle en uforglemmelig minnestund.

Vi sender våre deltagende tanker til avdødes familie, for hvem det må ha vært særlig tungt å miste en sønn hvis edle sinn og rike evner lovet så godt.

P. Stelzmann, SS.CC.

Den oversatte tekst og melodien karakter viser at det her dreier seg om en sang til de «smertefulle mysterier». Dessverre har jeg bare funnet ett vers. Kanskje er det en dikter blant oss som kunne lage de øvrige, om det skulle interessere?

Bretagne er kjent for å eie en skatt av religiøse folketoner. Her er et eksempel som gir lyst til å utvide bekjentskapet. Det er ikke noe i veien for at flere av disse melodiene ville egne seg til vår fremtidige koralbok.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

■ Det amerikanske ukeskriftet «Time», hvis lykkelige evne til å slå ned på internasjonalt religiøst nyhetsstoff vi tidligere har gjort oppmerksom på, bringer i et nylig nr. (19. 9. 55) en inspirerende artikkel om Giorgio La Pira. For dem som ikke kjenner ham, kan det opplyses at han er Firenze's kristelig-demokratiske borgermester, og har satt Italia på ende med den høyst ukonvensjonelle og pittoreske måte han anvender sine borgermerkelige fullmakter på. Som Oslos befolkning tyngetes florentinerne av en fortvilet bolignød. La Pira's reaksjon på all den fortvilelse og elendighet det medfører, er mer spontan enn egentlig parlamentarisk. Her viker byråkratiet for et hjertelag som ikke kjenner hvile eller nølen. La Pira ser på adgangen til å skaffe seg en egen, menneskeverdige bolig som en uforbikommelig medborgerlig og menneskelig rettighet, og har erklært sin kommunale administrasjon i en slags nøds- og unntagelsestilstand inntil de verste misforhold er rettet på. Nød bryter alle lover, når den er stor nok. Og det er den, sier La Pira, som ikke vil se på at mennesker går fysisk og psykisk til grunne som boligvrak og at unge ekteskap går over styr i overbefolkningsproblemer, når store rikmannsvilær står tomme i byen opptil ti av årets tolv måneder.

Hvor der er vilje er der en vei. Rustet med litt livsnær kristen nestekjærlighet og en gammel og glemt lov fra 1865 rekvirerer han entusiastisk i øst og vest til fordel for de fortvilede. «Et kristent samfunn er et samfunn der menneskene er brødre,» svarer han dem som protesterer, «og om så bare ett menneske er satt utenfor brorskapet, om så en eneste mangler brød og husly, svikter det sin hensikt.» Hans «commandos» er berømte og beryktede, han tror på overraskelsens taktikk, og omsetter sine rekvisisjoner hurtigst mulig etter vedtaket. Med to politikonstabler på motorsykkel og borgermesterens bil i spissen kjører de husville med lastebiler opp og «okkuperer» de tomme husene. Etterpå får så byråkratene og advokatene lete seg frem til en ordning som ikke er en hån mot all rettferdighet og humanitet. Det mangler ikke på protester og prosesser: Denne loven tar i virkeligheten sikte på tilstandene ved naturkatastrofer, hevder La Pira's motstandere. Hvertil han svarer at bolignøden trygt kan sidestilles med en oversvømmelse av permanent karakter og må avhjelpes uten utsettelse, ut fra elementær medmenneskelig ansvarsfølelse. Kanskje satser han i virkeligheten på et kristelig tålmod som ikke alltid foreligger hos de heldigere stillede i samfunnet, men eksperimentet er såvidt interessant at det kanskje var noe å tenke på for ordfører Brynjulf Bull, dersom han når dette leses fortsatt sitter på Rådhuset?

■ Pastor Peter Schindler har vært *in town*, før han over sitt hjemlige København reiser sydover og gjenopptar sin nær sagt eksplosive skribentvirksomhet, bokstavelig talt i Peterskirkens skygge. På sin høyst personlige og temperamentsfulle måte har han bragt mange impulser med seg, som nok kommer til å sette spor. Under titelen «Reformasjonen har vart lenge nok», blir han intervjuet av magister Finn Jor i «Morgenposten» (27. 9.) som i parentes bemerket er i ferd med å bli kanskje det frieste og mest tolerante nøytrale presse-forum i Oslo.

Ikke minst treffende er hans bemerkninger om de interkonfesjonelle forhold:

— Hvordan ser katolikkene på den lutherske kirke?

— Omtrent på samme måte som lutheranerne ser på oss, tror jeg. Vi har nå nådd fra det lidenskapelige til det vitenskapelige stadium av motsetningsforholdet. Personlig er jeg helt likeglad med om det var den katolske eller den lutherske kirke som var skyld i bruddet. Helt sikkert er det at det var djevelen!

— De tror altså på tilnærmelse?

— Jeg tror det virker omtrent som Genève-møtet. Når man har sittet ved samme bord en stund og nervene er falt litt til ro, kan man smile til hverandre og nikke, og begynne å spørre hva som egentlig skiller. Meget av det vil være puslerier eller foreteelser som tilhører historien, men det må ryddes vekk før vi kan komme til en virkelig samtale.

— Finnes det noen vei?

— Vi får begynne å tro på hverandres redelighet og gode intensjoner. Deretter kan vi godt bevilge oss å trette aldeles forferdelig. På bunnen er det utvilsomt noe som er uoverstigelig, men tingene må i hvert fall drøftes.

Schindler avbryter seg selv med et lite smil.

— Noen vil naturligvis mene at jeg sier alt dette fordi jeg er katolsk prest. Men der tar de feil. Jeg sier det fordi jeg mener det, og derfor er jeg katolikk! Om folk vil tro det får stå til dem selv. Hvis de ikke vil, trekker jeg meg stille tilbake, uten å smelle med døren.»

■ «Herrens og hans tjenere», Axel Kielland's teaterstykket over den bedrøvelige og i grunnen aldri helt oppklarte Helander-saken i Sverige, har nylig hatt en meget vellykket premiere på Nationalteatret. Stykket fikk en tildels usympatisk og sensasjonspreget forhåndsreklame, men er ikke desto mindre både som dramatik og som problemstilling høyst interessant. Kielland har ikke ønsket å utnytte dette stoffet om en prests tragedie til å generalisere (tross tilløpene i første akt), — det ville da også være å skyte langt over målet. Den geistlige stand man har for øynene i de skandinaviske land fortjener i høy grad sin prestisje for moralsk integritet.

Uten noen gang å bli harsellerende er opplegget til dette dramaet skarpt i formen, men gjennom de tre aktene vokser både forfatteren, skikkelsene og problemstillingen seg frem gjennom et gripende alvor som stiller dette vesentlige problemet: hvorfor er der ikke mer av en Guds-åpenbarende kjærlighet i mange av dem som nokså tillitsfullt bærer kristen-navnet? Det er et spørsmål som enhver kan ta til seg, uansett konfesjon. Og Kielland's egen løsning på dette problemet har både evangeliske resonanser, verdighet og menneskelig alvor. Her spør man seg selv dette nærgående spørsmål: Hvor ofte er ikke «vantroen», også i dens aggressive former, simpelthen en fortvilelse over uoverensstemmelsen mellom «Herren og hans tjenere», mellom Kristi lære og Hans venners liv? Visst vet vi, at var Kristus bare et menneske, om enn det edleste som har levet, da er der heller ikke på det rent naturlige plan noe håp for noen av stykkets skikkelser når teppet går ned for siste akt. Men Kielland har rett til å se oss så alvorlig i øynene som han gjør og spørre: Hvis Han virkelig var Guds sønn, burde det da ikke ytterligere omkalfatre de mennesker som ikke blir trette av å kalle Ham sin Herre?

Et lite P.S.: Man blir forgjeves, morgenen etter premieren, i «Vårt Land» for å finne det kristelige dagblads vurdering av et stykke drama som i det mest inntrengende alvor stiller kristendommens livsproblemer under debatt på landets nasjonalscene. Kulturmedarbeiderens interesse torsdag 29. september innskrenker seg til anmeldelsen av en amerikansk film ved navn — «Tre gaster og en pike». Akk!

■ «Horisont» — det nye månedsskriftet — får en hård medfart i siste nummer av «Farmand». Tidligere, ved bladets start, avleverte den strenge refereren Alf Larsen en så drabelig salve som bare han kan avlevere, mot sine antroposofiske adepter. Og nå er det kommentatoren Audax som henger bjellen på katten. «Horisont» har hittil vært redigert etter elfenbenstårnets prinsipp: I opphøyet og tilbaketrukken ro ruges der ut spesialnumre over pretensiøst omfattende emner, som så belyses ved sitater og lesefrukter — *nova et vetera* —

LITTERATUR

Messen i Vorkuta.

Over hele verden leser katolske prester hver eneste dag den hellige messe. Messen er den samme enten den synges med stort kor i en strålende katedral eller den hviskes lavt i et nødtørftig opptømret kapell på misjonsmarken. Messen er også den samme om den forrettes i full offentlighet i et fritt land, eller den leses i dypeste hemmelighet i en kullgrube i Sibir. Kanskje nettopp tanken på de «hemmelige» messer kan gi oss den levende følelsen av å tilhøre den stridende kirke.

Den tyske legen — og tidligere kommunist — Joseph Scholmer, som fra 1949 til 1954 satt i fangeleiren Vorkuta, skildrer en slik messe i sin besettende spennende bok «Vorkuta» (J. W. Cappelens Forlag). Det var to litauere som en dag spurte forfatteren om han ville gå til messe. Messen fant sted i en av de nedlagte stollene i gruben, omkring 200 meter under jorden. Da klokken nærmet seg fire om morgenen, gikk fangene ned i dypet, og kom til slutt til en liten krypt. Halvveis oppe på veggen var det et bord som gjorde tjeneste som alter. På veggen hang to grubelamper, og på alteret brant to lys. Samlet der var omkring tyve mann. Alle sto der i taushet — de var hensunket i bønn. Her følte de seg helt trygge. Ingen soldat som har livet kjært, ville noensinne våge seg ned i gruben.

En av fangene trådte ut av klyngen. Av utseende skilte han seg ikke på noen måte fra de andre. Han sto der i de samme skitne klærne som alle andre som arbeidet i gruben. En annen fange fulgte etter — det var akolyten, messetjeneren. På alteret ble det satt fram en bitte liten nattverdkalk. Til høyre lå en liten messebok.

Altergangen begynte. Akolyten ringte med en liten klokke idet brødet forvandlet seg til Kristi legeme. Presten løftet hostien i været. De troende knelte og slo seg for brystet. Flere av dem tok imot sakramentet. Så leste presten velsignelsen, og fangene gikk sin vei like stille som de var kommet.

Noen måneder senere fikk Scholmer anledning til å undersøke alterkalken. Den var av sølv og laget i miniatyr av fangene selv. Alterduken var av tilsvarende dimensjoner. Alterbrødet var riktige oblater, sendt helt lovlig i pakker hjemmefra. Til vokterne, som aldri hadde sett noe slikt før, ble det sagt at det var en spesiell sort litauisk brød.

Altervinen kommer fra Krim, og smugles inn av «frie» litauere som arbeider i gruben. Når det ikke var vin å få i butikkene i byen, laget litauerne den av druer som de selv gjæret. Scholmer forteller at omkring to tredjedeler av de ca. 800 litauere i Vorkuta gikk regelmessig til

med en formidabel slagside til husteologene Goethe og Steiner. Enten har redaktørene, som på andre viktigere fronter står meget fortjenstfullt uavlatelig i røk og damp, for liten tid til å la saksen ligge og bygge opp en virkelig aktuell og vederheftig samtidskommentar. Eller så er det et prinsipp: det er vi som bestemmer hva som er samtiden. I så tilfelle må vi tenke på Kumbel's underfundige linjer:

«At jeg er Universets midte
er ingen hazarderet Dom.
Jeg slutter mig rent logisk til det,
for Resten er jo udenom.»

Fr. Candidus.

KATOLSK FORUM

PROGRAM FOR OKTOBER MÅNED

Tirsdag 11. oktober kl. 20.00:
KATOLISISMEN I TYSKLAND I DAG. Ved Hs. Høyærværdighet biskop Johannes Rüh.

Tirsdag 18. oktober kl. 20.00:
KIRKEKONSERT. Medvirkende: Beate Asserson, Arvid Fladmoe, Alf Andersen, pater Thoralf Norheim.

Tirsdag 25. oktober kl. 20.00:
FRA TEATRETS VERDEN. Ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

DOMINIKANERNE

Neuberggt. 15, Oslo

kommunion. Deres religiøse liv var i høy grad årsaken til deres åndelige likevekt.

Prestene i Vorkuta har særlig bemyndigelse av Kirken, slik at de kan holde sin virksomhet i det skjulte. Presten har anledning til å utlevere hostien til de troende så de kan ta den selv, for forholdene gjør det umulig at alle kan motta sakramentet på vanlig måte. En eller annen stikker en eske sigaretter i hånden på skriftebarnet. Men i esken er det bare seks sigaretter i stedet for tolv. Den andre halvdelene inneholder et rent lite tøyestykke, og i det ligger Kristi legeme. Fire mann deler så sakramentet mellom seg.

Vi som lever i et fritt land kan ikke unngå å bli beveget når vi tenker på at hver gang vi selv deltar i messen, trer vi inn i et levende åndelig samfunn med de navnløse prestene i Vorkuta. Messetekstens «vi» rommer både den og oss i sin universalitet.

Per Bang.

Olav Bø: Heilag-Olav i norsk folketradisjon.

Det norske Samlaget. Oslo 1955. 241 s.

Hellig Olav er en enestående skikkelse i norsk historie, ikke bare i kraft av det livsverk han utførte mens han levde men også i kraft av den sentrale posisjon han fikk i folkets bevissthet i århundrene etter sin død. Nå har det vært Olav Bøs oppgave å undersøke hvordan man i det norske folk har sett på Hellig Olav, hvor lenge han virkelig har vært en levende skikkelse og hvilke drag av Olavs-bildet det er som særlig bryter fram. Hvert av bokens kapitler behandler et av disse hovedtrekkene: «Landekristnaren og kyrkjebyggaren», «Siglaren og vandringsmannen», «Lækjaren og undergjeraren», «Vernaren av næringslivet», «Lovgjevaren og samfunnsbyggjaren». Og bokens interesse ligger da også først og fremst i den rikholdige materialsamlingen den bringer. Den er det første forsøk på å gi en samlet fremstilling av dette emnet. Som sådan vil den interessere enhver for hvem Hellig Olav er mer enn et tomt begrep. Og boken er lett å lese. Forfatteren har godt grep på sitt stoff, emnevalget er skjønnsomt gjort og fremstillingen er levende og kan lett følges også av en ikke-fagmann. Disposisjonen av stoffet letter også oversikten. Likevel er det ved den tematiske disposisjonen man er fristet til å sette det

første spørsmålstejn. Skal ikke folkeminnegranskeren også interessere seg for den historiske utvikling av sitt stoff? Og her kan man da videre spørre om han yder middelalderens Olavsbilde full rettferdighet.

Dette er jo en doktoravhandling. Da hadde man kanskje for det første hatt lov å vente en mer gjennomført analytisk behandling av stoffet. På basis av iallfall noen elementære prinsipielle definisjoner av sagn og legende kunne vi hatt rett til å håpe på et mer alvorlig forsøk på en undersøkelse av hva som er legendarisk stoff, hva som går tilbake på hedenske sagn og hva som er historie. En slik undersøkelse ville samtidig betydd en god hjelp til å skille ut hovedlinjer i utviklingen av Olavsbildet.

Forfatterens interesse er hovedsakelig av folkloristisk art. Det vil si at hans vesentlige materiale er muntlig overlevering, innsamlet i de siste hundre år. Og som forfatteren selv peker på, betyr tiden etter reformasjonen et vendepunkt i folkets oppfatning av St. Olav. Helgenen blir glemt, og utviklingen går i retning av det eventyrlige og groteske. Dette har selvfølgelig ikke vært fraværende fra middelalderens Olav heller, lånestoff som det sikkert delvis er fra hedenske sagn. Men faren er stor for på basis av en senere aksentforskyvning å skape en kunstig spenning mellom en folkets og en kirkens Hellig Olav. Har det i middelalderen overhodet vært noen motsetning mellom disse? Likeledes er det sikkert at den motsetning som Bø stiller opp mellom den levende og virkende Olav — folkets Olav — og Kirkens «døde martyr», den er fiktiv. Hele Kirkens helgenkultus er jo nettopp basert på det faktum at «den som mister sitt liv, han finner det» — at det er Olavs liv hos den levende Kristus som setter ham i stand til å være sitt folks Rex P e r p e t u u s.

Og til sist da et par ord om dette, den siste aspekt av vårt Olavsbilde, den som forfatteren taler minst om, men som han baserer sin konklusjon på, — nemlig Olav som den ideale konge og forbildet for den norske rettsbevissthet og dermed for det norske demokrati. «Olavstradisjonen er blitt en del av folket sjøl», konkluderer forfatteren. Under det vilkårlige danskestyre levde minnet videre om «St. Olavs lov». Bø kommer i sin avhandling ikke inn på betydningen av den idé som brøt igjennom i det 12. århundre, at kongen hadde landet «i len av St. Olav». Olav, helgenen Olav, ble for middelalderens nordmenn symbolet for alt som het lov og rett i landet. Han konsakrerte den norske rettsbevissthet, stilte den inn under evighetsperspektivet. Han ble et virkende symbol, som drev folket fremover og innover. Bøs avhandling synes å vise, at avskåret fra sine røtter kan Olavsskikkelsen bare bli en gallionsfigur uten indre mening og innhold.

Erik Gunnes.

Kontakt med katolsk middelalder og samtid.

CREDO's redaksjon søker tydeligvis å bringe sine lesere i kontakt med de nyere strømninger innenfor det katolske åndsliv, samtidig med at den vil gjøre den katolske middelalder mer levende for sin leserkrets. Tidsskriftet inneholder i hvert nummer en rik blanding av artikler om aktuelle problemer og artikler om helgenskikkelser fra den svenske middelalder.

Nr. I i år åpner med et apropos til Faith and Orders generalforsamling i *Evanston* og med en påvisning av at det økumeniske arbeid nå er ved et vendepunkt. Man er på veien fra periferien til sentrum, til Kristus som er Kirkens Herre og hode, på samme måte som Kirken er Kristi legeme. — Den katolske middelalder i Norden er representert ved en gjengivelse av *legenden om den*

hellige Botvid, ved en utførlig anmeldelse av en bok om den svenske nasjonalhelgen, *Erik den hellige* — men først og fremst ved Sigrid Undsets opplysende artikkel om «*Den hellige Birgitta og Norge*». I konsentrert form får man en forbilledlig analyse av kirkens utvikling i vårt land etter Svartedauden, om forfall og nedgangstider, men også om det stille fromhetsliv hos «almuen». — Norge har for øvrig enda en representant i Credos åpningsnummer for året, pater Rieber-Mohn, som har levert et interessant og velskrevet bidrag om *Sigrid Undset som essayist*. «Tegn i sol og måne tyder på» — hevder pateren — «at i det tidsskifte vi nå opplever er vi så langt fra å være ferdige med henne (S. U.) at hennes egentlige innflytelse i norsk åndsliv hører fremtiden til. Med sin ensomhet i samtiden betaler geniet ofte sin plass i ettertiden.» — Sven Stolpe har skrevet en rosende anmeldelse av pater Festguières siste bok «*Personal Religion among the Greeks*», som skal være et fascinerende verk, skrevet av en mann med en overlegen orientering i antikk litteratur og med den dypeste innsikt i religionens vesen.

Dominikanerpater Paillerets har i tidsskriftets nr. II en studie av *Claudél, kristen och diktare*. Pateren understreker her at det hos Claudél ikke er noen skillelinje mellom menneske som menneske, som kristen og dikter. Hele hans forfatterskap gir uttrykk for det han bar i seg som menneske og som kristen. Pateren tar for seg å belyse to perioder i forfatterens liv: hans konversjon og hans store moralske krise ved århundreskiftet. Til slutt gir pateren et glimt av Claudéls syn på verden, seg selv og sitt kall som dikter. Sven Stolpe har gitt en mønstergyldig oversettelse av ett av Claudéls dikt, «*Madonnan klockan 12*». — To bokanmeldelser dominerer for øvrig stoffet i dette nummer; Gunnel Vallquists utførlige omtale av boken «*Du Protestantisme à l'Église*», skrevet av Louis Bouyer, tidligere luthersk pørest, nå katolsk prest og professor i teologi ved Institut Catholique i Paris. Sven Stolpe står for den andre anmeldelsen, som gjelder Ranheimsæters bok «*Om tro og vantro*». Også her får Ranheimsæter en blendende kritikk. Hans bok «är en händelse i Nordens katolske liv. — Inte etter Sigrid Undset och Johannes Jørgensen har något på samme gång så skönt och djupträngande skrivits på nordiskt språk om kristet liv och om Kyrkan, om människan och om Gud.»

Credo har ved flere anledninger bragt lodige artikler av den berømte jesuitt, pater Daniélou. Denne gang har man tatt inn hans essay om *Marxistisk och sakramental historie*, som på en klar og livfull måte kaster lys over to historieoppfatninger.

Under det *Katolska Perspektiv* bringer redaksjonen interessant stoff fra inn- og utland, bl. a. pavens tale til ILO (Den Internasjonale Arbeiderorganisasjon) og hans siste julebudskap med fredsprogrammet og redegjørelsen av begrepet «sameksistens». Under det *Katolska perspektiv* presenterer man også arbeidernes kardinal (Lercaro fra Bologna), som i fjor fikk anlagt en koloni av moderne boliger for arbeidere. Her fikk unge par som tidligere ikke hadde kunnet gifte seg på grunn av husnøden, moderne leiligheter til en meget rimelig leie.

Spissartikkelen «*Sedan sist*» og det *Katolska perspektiv* utfyller på en glimrende måte det bilde av aktualitet og forankring i katolsk arv fra middelalderen, som redaksjonen så sikkert trekker opp for dette utmerkede tidsskrift.

Helge Røstad.

PETER SCHINDLER

Kom, talte - og vant

Mange titler kunne settes foran navnet Peter Schindler. Men ingen av dem han har rett til, dekker det mannen står for. En sier ikke pastor, når dimensjonen er patriark. Ikke dikterprest, når det er rom for en kirkefader. Ikke skribent, forfatter, når ut fra stoffet hans skimtes en teolog, en psykolog, en arkeolog, en filosof, en kirke- og kuthistoriker av forskerformat. Ja, om man faller på å regne Peter Schindler om i antallet av hans publikasjoner — som er like mange som hans år — så står man overfor en slik frapperende rekke av meddelende kunnskapsstoff, at man uvegerlig spør seg selv: Er alt dette virkelig utgått fra en enkelt person, eller dreier det seg om en institusjon?

Ved Katolsk Studentlags åpne møte i h.r.adv. Børresens og frues hjem lørdag 24. september, introduserte formannen, cand.jur. Helge Røstad aftenens hedersgjest som den utrettelige oppdagelsesreisende — på oppdagerferd i åndens og kulturens inn-og utmarker, i katolisismens urbe et orbe, dens sentrum og dens periferi. For så etter hver ferd å vende tilbake til Norden med dyrebare katolske skatter i sin skreppe. På det viset er han blitt vår store og uovertrufne reisefører, hvem vi skylder så meget av vår viden om menneskene, stedene, kunsten og livet der ute — frem for alt om vår tro.

Det er betegnende at skoloringen som arkeolog har satt et så sterkt preg på Peter Schindlers arbeidsmetode: skalle av alt skjuldekket, finsikte selve slagget før det spades bort, ta vare på alt det ekte og samle til et hele og inn i dets egentlige orden. Veien frem har han blottlagt i sin grenseløst ærlige «Erindringer». Triumfen

*To gode venner
— biskop dr.
Mangers og hans
dansk-vatikan-
ske gjest.*

har han høstet med sin prekansamling — et fattig dekkord! — «Dette Hellige Evangelium» og i sin radikale, oppsiktsvekkende oversettelse til dansk av Det nye testament etter grunnteksten, med det volumiøse kommentarbind.

Peter Schindler kom denne gang til oss først og fremst som foredragsholder ved prestenes retrett i Oslo. Ved den anledning holdt han elleve foredrag og ledet tre samtaleaftener. Det er ikke skikk å anmelde retrettforedrag. Men det skal sies at det Peter Schindler kom med til sine norske prestebrodre, betegner klimaks i hans hittige ytelser. Det er bare å senke hodet i takk og ærbødighet.

Hans fullstendig improviserte foredrag i Katolsk Studentlag om Apostelgraven i Vatikanet, var ikke mindre enn blendende. Hans høymessepreken i St. Olavs kirke om søndagen var gedigen forkynnelse. Hans kåseri i forsamlingslokalet søndag aften, «Moderne mentalitet, eller Larsens dogmer» var gnistrende tidsanalyse.

Neste høst kan Peter Schindler ventes igjen med nye ting i sin skreppe. Og da skal han for alvor «gjøre» Norge, med ferd fra syd til nord.

IHK.

Presteskapet i Oslo Katolske Bispedømme samlet til retrett 19—23 september

Sittende fra venstre: Sogneprest A. Castricum, Oslo; domonikanerpater G. Vannouville, Oslo; sogneprest G. Gorissen, Bergen; pastor Peter Schindler, retrettens leder; biskop dr. J. Mangers; sogneprest A. O. Sund, Tønsberg; sogneprest A. Høgb, Lillestrøm; dominikanerpater Finn D. Thorn, Oslo; sognepest J. van der Burg, Stavanger.

2. rekke fra venstre: Sogneprest G. Parthe, Hamar pastor A. Wysiecki og sogneprest H. Kielland Bergwitz, Fredrikstad; sogneprestene P. Bzdyl, Stabekk og pastor J. J. Duin, Porsgrunn; fransiskanerpater A. Gerritsma, Oslo; pastor A. Haeck og fransiskanerpater W. Hertman, Bergen; pastor L. P. Messel, Oslo. Mellom 2. og 3. rekke fra venstre: Pastor Ivar Hansteen Knudsen og dominikanerpater Thoralf Norheim, Oslo.

3. rekke: Dominikanerpater E. Gunnes, Oslo; pastor Anton Taxt, Sylling; sogneprest G. Vranken, Haugesund; pastor Harald Taxt, Oslo; sogneprestene E. Laudy, Drammen, A. Ivens, Hønefoss og G. Hogenes, Arendal; maristpater G. de Paeppe, dominikanerne H. Rieber-Mohn og F. Lebreton, Oslo. Følgende prester er ikke med på bildet: Sogneprest F. J. Fishedick og dominikanerpater A. J. Lutz, Oslo; pastor A. Dietrich, Stavanger; pastor J. J. Borsboom, Snestad; sogneprest P. Meeusen, Halden; sogneprest O. J. Hanssen og fransiskanerpater Jan van Vugt, Kristiansand; dominikanerpater Th. Patfoort, Oslo, samt bispedømmets prokurator i Holland, maristpater J. Rommelse.

UTLANDET:

VATIKANET

Reiser astronomene ved Vatikanet til Moskva?

Astronomene ved Vatikanets observatorium som er jesuitter, er innbudt til Den astronomiske unions neste internasjonale kongress, som skal holdes i Moskva. Kommer de til å reise?

Dette spørsmål stilles nå i Vatikankretser. Det kan vanskelig gis noe svar enda, for man vet jo ikke hvordan situasjonen vil utvikle seg fremover til 1958, da kongressen skal finne sted. Slik det for tiden ligger an, er det lite sannsynlig at Vatikanets astronomer kommer til å delta i en sovjet-russisk kongress. Det bemerkes i religiøse miljøer at til tross for den gode vilje og forsonende ånd som er utvist fra Den katolske kirkes side, later det ikke til at den avspenningspolitikken som Moskva har innledet, skal gjelde på det religiøse område. Erklæringer avgitt nylig såvel fra Sovjet-samveldet som fra drabantstatene, viser stadig de kommunistiske regimers dype motvilje overfor Den katolske kirke. Og hva er det å si til arrestasjonene og innesperringene av biskoper, prester og andre katolikker, som stadig fortsetter?

Bispevielse i Litauen bekrefte.

Det er blitt bekreftet i Vatikankretser at to biskoper er blitt viet i Litauen. Det sovjetrussiske nyhetsbyrå Tass har hatt en melding om begivenheten på tysk, men ikke på russisk. Det var den 80-årige biskop Kazimira Paltarokas — den eneste overlevende biskop etter kirkeforfølgelsen i Litauen — som meddelte bispevielsen til kannik Piatras Mazialis og dekan Julionas Stepanavicius.

Det meldes fra Roma at Vatikanet alt i lengere tid har vært informert om denne bispevielse, og at biskopene altså er utnevnt av pave Pius XII. Det er en meget betydningsfull kjensgjerning når en tenker på de vanskeligheter som inntil nå har vært lagt i veien fra den kommunistiske regjeringens side for innsettelsen av biskoper utnevnt av Den hellige stol.

I 1939 var det to og en halv million katolikker i Litauen, hvorav størstedelen nå er omkommet eller deportert. I 1950 var 75 % av presteskaper forsvunnet, de religiøse ordener og kongregasjoner var oppløst, og katolske skoler, hospitser og gamle hjem tatt i besittelse av kommunistene.

27 000 prester og ordensfolk i fangenskap!

Over 1 850 ordenshus er blitt beslaglagt av kommunistene i Ungarn, Tsjekkoslovakia, Litauen og på Balkan alene, og 27 000 prester, munk og nonner er enten deportert, satt i fangenskap eller spredt, har Vatikanets radio oppgitt.

Enkelte av disse, særlig de eldre og sykelige, befinner seg i spesielle leirer, som blir kalt «barmhjertighetshus». I virkeligheten er de rett og slett konsentrasjonsleirer, da beboerne er under konstant overoppsyn og er berøvet sin frihet.

De forente stater — Vatikanet, diplomatisk forbindelse?

Victor L. Anfuso, medlem av Representantenes hus har erklært at han vil foreslå for regjeringen i Washington å ha en utsending ved Vatikanet. Videre sier han at hensikten med dette ikke skal være å gi den katolske religion noen forrettigheter i De forente stater, men at det ville være et vitnesbyrd om den innflytelse Vatikanet utøver til fordel for verdensfreden. Ved samme anledning sa Mr. Anfuso at han ville utarbeide et lovforslag overfor Kongressen som tar sikte på å øke antallet italienske arbeidere for innvandrings-tillatelse til De forente stater.

ARGENTINA

Buenos Aires' erkebiskop syk.

Argentinas primas, kardinal Copello, erkebiskop av Buenos Aires, er meget syk. Den 75-årige kardinal, som i den senere tid er blitt kjent over hele verden på grunn av sine uforferdede hyrdebrev mot den peronistiske kirkeforfølgelse, har måttet legge seg inn på sykehus hos De små Mariasøstre.

Kirkens stemme i konflikten.

Etter at Peron og hans regime er falt, har erkebiskopen fra sykesengen sendt ut følgende appell gjennom kringkastingen: «I Jesu Kristi navn, fredsfyrsten som bor i alle argentinere hjerte, ber vi hver enkelt å innta en holdning som kan få uroen i landet til å legge seg, og gjenopprette overensstemmelsen mellom oss som alle er brødre, til fedrelandets og befolkningens beste.»

A propos begivenhetene i Argentina.

Ifølge Kipa nyhetsbyrå er de tragiske begivenhetene i Argentina blitt forutsagt for 20 år siden av Don Luigi Orione, som døde i 1940. Etter et liv i barmhjertighetens tjeneste ansees han som en av den moderne tids største apostler.

Don Luigi Orione, som ble født i 1872 i nærheten av Alexandria, kom til Argentina i 1934 som medlem av den nåværende paves følge, dengang kardinal Pacelli, i anledning av den eukaristiske kongress, som ble holdt i Buenos Aires det året. Det var under oppholdet i Buenos Aires at Don Luigi Orione kom med de forutsigelser som nå er blitt virkelighet. Han sa at kardinalen i Buenos Aires kom til å leve så lenge at han fikk se kirker i brann og prester i fengsel. I september et år som han ikke anga nærmere, ville det flyte blod i landet, og ro og orden ville bli gjenopprettet fra Cordova — byen som jo var utgangspunktet for oppstanden nylig. Don Orione bekreftet videre at orden ville være gjenopprettet før festen for Den hellige jomfru. Og argentinerne feirer den 24. september, som er festen for Barmhjertighetens Dronning, med storslagne religiøse seremonier.

Don Luigi Orione ble oppdratt hos Don Bosco i Turin. I 1895 ble han presteviet, og ga så hele sitt liv til arbeidet for de fattige og ulykkelige. Han grunnla blant annet en velferdsinstitusjon som heter «Det guddommelige forsøns verk». Det hadde store vanskeligheter til å begynne med, men hver gang kassen var tom, kom det gaver på en eller annen merkelig måte. Don Orione døde i San Remo i Italia, og ble begravet under en kjempemessig deltagelse, da han av alle var æret som en helgen.

CANADA

Montreal har også sine fillesamlere.

I underetasjen i kirken Notre-Dame de la Merci i Montreal, er det nylig åpnet et hjem for husløse. Under ledelse av pastor Voghel har 25 menn, som inntil for to måneder siden bare kjente til fattigdom og sykdom, slått seg sammen der for å hjelpe seg selv ved å hjelpe andre. De er blitt inspirert av abbé Pierre som foretok en reise til Amerika siste vår. Pastor, eller abbé Voghel, og hans disipler arbeider hele dagen lang for å bygge hus til dem som ingen har, og kalles Emmaus-fillesamlerne som abbé Pierre og hans medarbeidere. De samler og selger gammelt papir og metall, gamle klær og hva de finner for å skaffe seg mat og husly.

Abbé Voghel har hele tiden siden han ble prest for ni år siden, arbeidet i fattigkvarterene. Hans verk har, sier han selv, to hensikter, en spirituell som består i å gjengi tilliten til de forfordelte i samfunnet ved å få dem til å arbeide for å hjelpe andre, og en materiell som går ut på å skaffe et hjem til de tallrike familiene som bor i rønner og skur.

DE FORENTE STATER

Trusler mot skolefriheten.

Etter at de belgiske katolikkerne har kjempet — og stadig kjemper — for å forsvare de katolske skolars rettigheter, kommer det nå nye rykter som gir uttrykk for den samme engstelse, og det fra en uventet kant. I De forente stater, som hittil er blitt ansett som et svært liberalt land på det religiøse område, er man i ferd med å lage forholdsregler som minner påfallende om dem de belgiske katolikker ble alarmert av. Uten å angripe selve prinsippet for de katolske skolars eksistens, vil man pålegge dem slike betingelser at de blir tydelig underlegne overfor statens skoler. Mgr. Schehan, biskop i Bridgeport, har nylig fremlagt dette alvorlige spørsmål i et kåseri for medlemmene av Knights of Columbus. Foreldrenes rett til selv å velge den skole de finner mest skikket for deres barns undervisning, er i den senere tid blitt gjenstand for stadig oftere gjentatte angrep. Påskuddet er at «alene statens skoler kan ta ansvaret for opprettholdelsen av den amerikanske tradisjon,» erklærte biskopen.

For å vise at det er et virkelig grunnlag for disse bekymringer, gjorde han oppmerksom på at myndighetene i den senere tid var kommet med forordninger som gjør det

praktisk talt umulig å opprettholde skoler som ikke administreres av staten. Bare meget rike folk vil kunne sende sine barn på private skoler.

Mgr. Shehan minnet de amerikanske katolikker om nødvendigheten av å gjøre bruk av sine borgerlige rettigheter og kjempe mot en slik urettferdig behandling, enn videre oppfordret han dem til samvittighetsfullt å oppfylle alle sine forpliktelser som gode borgere, for å hindre påskudd fra motstandernes side.

Man må også huske at katolikkene ikke forlanger noen forrettigheter eller å få danne noen unntagelse fra den almenlydige lov. De bidrar således i fullt monn til vedlikeholdet av de offisielle skoler, og i tillegg til det kommer den kraftanstrengelse de gjør for å holde sine egne skoler. Ikke mindre enn 620 millioner dollars sparer de Staten for årlig ved å støtte sine egne skoler.

Denne kamp om skolene som nå kjempes på flere fronter, viser enda en gang betydningen av det som står på spill, og hvilke grunner Kirken har til å forsvare en av sine viktigste rettigheter, som er å oppdra den katolske ungdom.

ENGLAND

Kjent anglikansk prest opptatt i Kirken.

En av de mest kjente prester i Den anglikanske høykirke, Walton Hannah, er blitt opptatt i Den katolske kirke i jesuittkirken i Farm Street, London. Som grunn for sin overgang har han oppgitt Den anglikanske kirkes forening med de protestantiske kirker i Syd-India. Hannah uttalte at han hadde tatt sin avgjørelse etter alvorlige overveielser og tunge indre kamper.

FRANKRIKE

De katolske ungdomsforeningene lar sin stemme høre.

Lederne for de katolske ungdomsforeningene i Frankrike har sendt ut et kommuniqué om begivenhetene i Nord-Afrika med følgende innhold:

«Vårt ansvar som ledere for katolske ungdomsorganisasjoner gjør det til en plikt for oss å minne om den viktigste grunn for franskmennenes nærvær i Nord-Afrika, og av alle krefter å bidra til en virkelig fremgang for den muhammedanske befolkning. Det må bli en individuell fremgang ved å befordre utviklingen av skoler, hygiene, arbeidsformidling, og en kollektiv fremgang ved at alle former for politisk, økonomisk og sosialt ansvar blir respektert. På alle disse områder bør de unge engasjeres, og på den måten ta del i gjenoppbyggingen av verdensfreden.

Det må ikke lenger være slik at unge kristne mennesker er uvitende om Kirkens lære og de forskjellige folks lovlige aspirasjoner. Ethvert drap, enhver arrestasjon og overfladisk dom, alle hjem som går under på grunn av sult, går opp i et meningsløst hat.

Vi forsikrer alle dem — franskmenn eller muhammedanere — som nå lider som følge av de siste tiders triste be-

givenesser, at unge franske katolikker tar inderlig del i deres sorger og bekymringer.

Vi oppfordrer all fransk ungdom, og i særlig grad alle unge katolikker, til å overvinne rasefordommer, å motta det vennskap som bys oss av våre muhammedanske venner, og å være med å bygge opp et sant franco-muhammedansk fellesskap.»

ITALIA

Den hellige Thomas' læreautoritet.

Den 13. september åpnet Pave Pius XII den 4. internasjonale thomistkongress i sveitersalen i sin sommerresidens, Castel Gandolfo. Delegerter fra en mengde universiteter og vitenskapelige institutter i Nord- og Syd-Amerika, Afrika, Det fjerne Østen og nesten alle land i Europa, deltok i kongressen. Paven holdt en lengere tale på fransk hvor han behandlet inngående en del spørsmål som lå innenfor rammen av kongressen, og erklærte at den hellige Thomas' lære hadde full gyldighet ennå i våre dager. Den holder stand også overfor den vitenskapelige forskning i moderne tid.

Om ettermiddagen samme dag samledes deltagerne i Roma. Etter en kort hilsningsstale av pater Boyer, talte den franske dominikanerpater Gérard des Lauriers fra Le Saulchoir over det første punkt på dagsordenen: Vitenskapsens holdning i dag til prinsippene hos den hellige Thomas.

NEDERLAND

Prins Bernhard hos paven.

Prins Bernhard, den nederlandske dronnings gemal, ble offisielt mottatt av pave Pius XII under sitt opphold i Roma fra 15. til 19. september. Prins Bernhard var i Italia i egenkap av ærespresident for det europeisk-amerikanske selskap som holdt sin årskongress i Roma i de dagene.

NORD-AFRIKA

Fransk katolsk aksjon og den senere tids begivenheter.

Franske katolske aksjonskomitéer har sendt en appell til de ansvarlige for situasjonen i Nord-Afrika, både de franske og nord-afrikanske, og oppfordret dem til å gjenopprette freden i landene, og la rettferdigheten og friheten få herske der.

I appellen bemerkes det at selv om det ikke tilligger Katolsk aksjon å foreslå konkrete løsninger på politiske problemer, så må den likevel understreke at enhver raseundertrykkelse står i opposisjon til det religiøse ideal, da den forneker likheten mellom menneskene. Videre at ethvert folks religiøse og kulturelle verdier må respekteres, og at den sosiale rettferdighet er grunnlaget for den fredelige løsning på problemene i Nord-Afrika.

POLEN

Kirken kjemper seg fremover.

Til tross for det kommunistiske trykket ble ca. 170 preste-studerende viet til prester og diakoner på forsommeren i år.

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

kunst- og bygningsglassmester

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

VESTA · HYGEA

for rasjonell forsikring

VEST-TYSKLAND
Liturgisk kongress.

De 19 tyske biskoper og 2000 deltagere i en liturgisk kongress som har vært holdt i München, har sendt en forespørsel til Vatikanet om prestene kan få lese epistelen og evangeliet direkte på landets språk under messen.

Allerede i 1950, da det ble holdt en liturgisk kongress i Frankfurt, ble det sendt en slik forespørsel, likeså om aftenmesse, påskennattgudstjeneste og om fastelettelser før den hellige kommunion. Som kjent, er det gitt samtykke til de tre sistnevnte ønsker.

I sin forespørsel sier kongressen at med de forenklinger som har funnet sted er et viktig skritt blitt gjort på fornyelsen innen liturgi. Til slutt uttrykte kongressen ønske

om at påskennattens nye liturgi blir komplettert med en fornyelse av hele liturgien for den stille uke.

T
R
O
N
D
H
E
I
M

VÆR SIKKER

på førsteklases varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

 Boks 95, Trondheim.

TH. GRANDE & SØNN

Elektrisk installasjonsforretning

Haldensgt. 5 - Trondheim

KORTMANS FABRIKKER

Trondheim

Stearin- og vokslys i alle størrelser

CARL STÜCKRATH
SØNDRE GATE

Sykeartikler   Forbindings saker
Bandasjer   Ortopediske
Kir. instrumenter   innleggssåler

CARL HAUGH

Sentr.bord 28766 - Trondheim

Toilettpapir - Papirhåndklær
Røntgenkonvolutter

Et ord er nok ...

KVALITET
Johan O. Helgesen

C. SARHEIM & CO.

Trondheim

Vi leverer alt i
papir

KVÆRNØ

SKOMAGASIN A/S

M. OSNES A/S

Frukt og Grønnsaker

Telefon 23580

MURMESTER BERNT IVERSEN

Kongensgt. 66 - Tlf. 25522

Trondheim

GUNNAR HOFSTAD

Elektr. Installasjonsforretning

Kongensgt. 38 - Tlf. 24940

BERG & VIGUM A/S

Elektrisk Installasjonsforretning

Telf. 21483 - Trondheim

A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

INGMAR KVAM's

Begravelsesbyrå

Trondheim

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR

Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

ALF EIDEM

Malermester

Singsakerbk. 17
Tlf. 29123

K. LUND A/S

Rørleggerforretning - Rørhandel

Trondheim

Etablert 1874

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

Tapeter

Linoleum

P. B. PAULSEN & CO. A/S

Søndregt. 14 - Trondheim

Gardiner

Gulvtepper

KJENTE
BERGENSFIRMAER

J. Lie's Fiskematforretning

Telefon 19 128
Markens Tverrgate 9

STRØMPER

Gabrielsens
Elektriske Christiesgt. 9
Retten overfor
St. Pauls kirke
Rikt utvalg i moderne elektrisk utstyr

Murmester **M. OLSEN A/S** Entreprenør
Centralbord 13635

A/S Smith Sivertsen's
Bakerier & Conditorer

A/S Kr. Madsens Bok- og Papirhandel
BERGEN
Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2

Størst utvalg
i
moderne

kjøkkenmaskiner

Didr. Andersen & Søn A/s
Telgr.: Glas BERGEN Tel.: 15090

Jakob L. Berstad
KONTORUTSTYR
BERGEN - OSLO

Brødr. Krebs
Børste & Penselindustri
Telefon 11 317 - Bergen

A/S GRINDHEIM
Byggmesterforretning
Telefon 98 24 4

ANTON OLSEN
Murmester

T. Beyer

BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15 020 - Bergen

FLYGEL - PIANO - ORGEL-FABRIKK

Jacob Knudsen

DIDR.
MEHN - ANDERSEN
LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

Manufakturvarer - Sengeutstyr
SVERRE W. MONSEN
Bergen

*Gode
kjøtt og pølsevarer
fra
J. Aug. Bye & Dydahl A/S*

L. W. TORNØE A/S

≡ *Papirhandel* ≡
BERGEN

**All slags
skadeforsikring**

NYGARDSGT. 4

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMASTRANDGT 4
Bergen

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

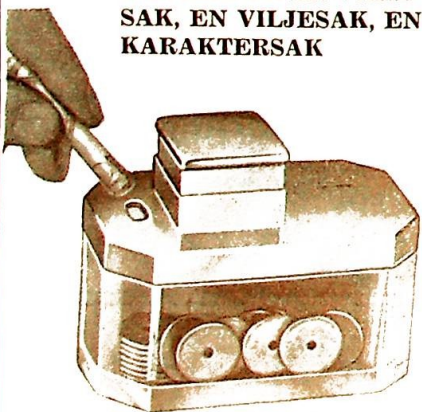
NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«K L A R»

Fåes i banker over hele landet

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

ODDVAR J. LØDEM
MURMESTER & ENTREPRENØR

OSLO

M. GALLUS

OSLO - Etabl. 1847

Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier

ØVRE SLOTISGATE 8, OSLO

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerep. — Ettersyr

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventfler

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90